

DE SYNDICALIST

DE HAVENARBEIDERSSTAKING

De staking van de amsterdamsche havenarbeiders is uit de belangstelling van de arbeiders in de andere bedrijven zo goed als verdwenen. Wij verwonderden ons daarover geenszins. De tijd waarin wij leven is nu eenmaal rijk aan gebeurtenissen en dit is oorzaak dat de aandacht voor een bepaalde gebeurtenis spoedig verflauwt, daar een nieuwe alweer belangstelling wekt.

Toch is het niet van belang ontbloeit te wijzen op het feit, dat de bonden, die de staking van de havenarbeiders aanduiden als een „wilde staking”, waarvan bij voorbaat reeds vaststond dat zij tot mislukking was gedoemd, tot op heden, ondanks al hun wijsheid en strategische kennis, in zake het voeren van strijd, er evenmin in zijn geslaagd de geringste verbetering voor de havenarbeiders te bewerkstelligen.

Zijn er in tal van bedrijven duurtetoelagen toegekend, de havenarbeiders zijn daarvan gespeend, met uitzondering van de zaandamsche, die

onder de druk van de staking

in Amsterdam, 5 pct. duurtetoelag verkregen. Van het invoeren van een garantieloon is evenmin sprake en het zich drie-maal-daags ter beschikking stellen aan de HAR. is gehandhaafd geworden.

Al is dan tot dusverre tastbaar resultaat uitgebleven, toch zijn wij van mening, dat de gevoerde staking van grote, wezenlijke betekenis mag worden genoemd. Ondanks de talrijke pogingen, aangewend om de geest van directe actie te doden, waarin men meende geslaagd te zijn, gaf de hierbedoelde staking het doorslaand bewijs, dat die geest nog leeft en niet te doden is. Elk waarachtig revolutionair onderschat de betekenis daarvan geenszins. Integendeel!

Toch zijn er zich noemende revolutionairen, aan wie deze grote betekenis ontgaat en die niets beters weten te doen dan die geest van verzet en opstandigheid te breken door middel van hun partij-fanatie en op een wijze, waarmee uitsluitend en alleen het havenkapitalisme gebaat is. Wie kennis neemt van de schrifturen die in de haven worden verspreid en waarin over het verloop van de havenstaking wordt geschreven, zal het met ons eens zijn, dat de wijze waarop communisten en trozkisten elkander te woord staan, allerminst bevorderlijk mag worden genoemd om de eenheid, zozeer noodzakelijk om in de naaste toekomst revanche te nemen, te bestendigen of te doen uitgroeien.

Wederzijds verwijt men elkander, tijdens deze staking een verraderlijke rol te hebben vervuld, met het gevolg, dat de eenvoudige havenarbeider, die bereid was zijn plaats in te nemen in het algemene klassefront, vol walging zich afwendt,

het spoor bijster

wordt en terecht komt daar, waar hij krachtens zijn overtuiging niet thuis hoort.

Het is een bekend feit, dat vele leden van de centrale bond, gezien zijn houding tijdens het conflict, voor het lidmaatschap hebben bedankt en tot de neutrale vakbeweging zijn toegetroten. Weer anderen zijn toegetroten tot de z.g. 43-centen-organisatie, welke uitsluitend en alleen beoogt haar leden tegen eventuele werkloosheid te verzekeren. Smaled wordt nu geschreven over de platte-pettenclub, zoals deze organisatie genoemd wordt en die een fascistische organisatie zou zijn.

Onzerzijds koesteren wij noch voor de neutrale,

DE HOUDING VAN DE PARTIJ-FANATICI

noch voor een fascistische organisatie enige sympathie, doch wie zijn het die deze mensen naar die organisaties hebben gedreven?

Dat zij gij, parlementair-politieke drijvers, voor wie de partij hoofdzak en de rest bijzaak is.

Dat eenheid van optreden wordt vermoord als gevolg van het wantrouwen dat steeds weeraan wordt opgewekt door deze partij-fanatici, is voor een ieder duidelijk. Het havenkapitalisme zal dan ook ongetwijfeld dankbaar gestemd zijn en in rust en vrede zijn buit, in de vorm van oorlogswinst, kunnen verteren. De

parlementair-politieke splijtzwam

heeft voor de zoveelste maal zijn alles-ontbindende werking verricht, ten koste van het uitgebuite havenproletariaat. Dit proletariaat zal zich grondig hebben te herzien en wel zodanig, dat de hierbedoelde politieke strebers er niet meer in kunnen slagen, hetzij uit nederlaag of uit overwinning, politieke winst te halen.

Ondanks alle ontkenningen is elke parlementair-politieke partij tegenstander van het zelfdoen der arbeiders. Zij wil heersen en... heersen kan men alleen over anderen. Die anderen zijn de arbeiders. Het NAS. wil de arbeiders organiseren, ongeacht hun politieke of godsdienstige overtuiging, doch het is in de praktijk zo, dat hij die geen deel uitmaakt van de RSAP. of weigert ten gunste van die partij werkzaam te zijn, als geestelijk minderwaardig wordt beschouwd. Ook daar dus dezelfde tendenz die leidt naar het heersen over arbeiders.

De tegenstand die het NSV. steeds weeraan demonstreert inzake samenwerking met parlementair-politieke partijen is dan ook zeker niet van goede gronden ontbloeit. De praktijk leerde ons dat in zo'n samenwerking de verwezenlijking van het gestelde doel veelal uit het oog werd verloren doordat men het belangrijker achtte, uit de samenwerking winst voor de partij te behalen.

De havenstaking heeft nu weer tot gevolg gehad, dat het district Amsterdam van de CPN. overgegaan is tot uitgifte van een blaadje, getiteld „De Strijder”, orgaan van havenarbeiders en zeelieden. De hoofdstotel in dit blaadje wordt gevormd door het bespreken van „De houding der RSAP. en de havenstaking”. In vier achtereenvolgende nummers wordt die houding gecritiseerd en het slot van het vierde wordt besloten met de volgende raad aan de havenarbeiders: Houdt je de verraderlijke trozkisten van het lijf, geeft hun nooit meer een kans! En de zege zal ons zijn.

Als wij de havenarbeiders en zeelieden een welgemeende raad zouden willen geven, dan zijn wij

geneigd om te zeggen: Houdt u

èn stalinisten èn trozkisten

van het lijf, geeft hun nooit meer een kans. En de zege zal aan u zijn.

Een vraag, die zeker niet misplaatst mag worden genoemd, is wel deze: waar bemoeien deze partij-politiekekers zich mede? Laten wij aannemen dat er tijdens de staking fouten zijn gemaakt door het leidende comité, aan wie is dan dat comité rekening en verantwoording schuldig? Aan de RSAP. of aan de CPN.? Of aan beide?

Onze opvatting is, dat de havenarbeiders, bij de staking betrokken, het leidinggevend comité ter verantwoording kunnen roepen en niemand anders. Ook wij hebben wel enige bezwaren tegen de gang van zaken door het comité gevolgd. Maar daarom schrijven of spreken wij niet direct, dat verraad of omkoperij zouden hebben plaats gehad. Aan dat soort vuilspuiterij doen wij niet mede. In een brochure getiteld „Havenarbeiders breekt uw kluisers”, verschenen in een oplage van 5000 exemplaren, hebben wij onze opvattingen aan de havenarbeiders kenbaar gemaakt. Die brochure was niet bedoeld als het werpen van een knuppel in het hoenderhok, m.a.w. om spektakel te maken, doch om de

geest van de directe actie

te doen voortleven, opdat het mogelijk zou zijn te zijner tijd die geest in werking te stellen. Wij onthielden ons van het uiten van kritiek aan het adres van het comité, omdat wij weten dat kritiek, ook al is zij gedegen, toch misplaatst kan zijn, wanneer zij geuit wordt in een tijd die daarvoor minder geschikt is. De staking werd opgeheven, zonder tastbaar resultaat. Twee en twintig mede-strijders waren geslachtofferd. In feite zegevierden de werkgevers en of dat nog niet genoeg was, achten partijpolitiekekers het het meest geschikte moment een broederstrijd te ontketenen, die tot gevolg had, dat neutrale en fascistische organisaties werden versterkt, zeer ten gunste van de werkgevers en van al wat reactionair voelt en denkt. Het nuttig effect, dat deze partij-politiekekers hebben weten te sorteren, is dan ook op z'n zachtst uitgedrukt, van twijfelachtig allooï. De zucht om uit elk stuk strijd politieke winst te behalen, speelt hen parten en daaruit is hun onverantwoordelijk optreden te verklaren.

In het hier besproken blaadje „De Strijder” komt tevens tot uiting het gevoel, dat de zaken niet naar wens gaan. Het uitreden van leden uit de CBT. is hun onwelgevallig. Opgewekt wordt om in de CBT. te blijven.

Zo een opwekking, wij schreven het reeds in onze uitgegeven brochure, is zo ongeveer te vergelijken met het geval dat iemand, die in kennelijke staat van dronkenschap verkeert, toch nog meer jenever eist. Men heeft in die kringen van het arbeidersvijandige optreden van die bond blijkbaar nog niet genoeg. Het aantal slachtoffers is blijkbaar te gering.

Met de tirade „zet de Kieviten en de Van Durens aan de dijk”, zijn de havenarbeiders niet gebaat. Jarenlange ervaring leerde ons, dat elke gedachte, die niet overeenstemt met de wil der leiding,

in de kiem werd gesmoord.

Elke oppositie wordt onmogelijk gemaakt, waarvan de roeymentsfuries getuigen. Bovendien staat vast, dat de structuur van de moderne vakbeweging zodanig is, dat elke poging om de leiding in andere handen te doen overgaan, tot mislukking is gedoemd. Zij die kennis hebben genomen van statuten en reglementen, weten dat onze redenering volkomen juist is.

De heren weten dit alles even goed als wij, doch de vrees alle invloed als parlementair-politieke partij op de vakbeweging te verliezen, doet hen zo schrijven.

Dat zelfs de geringste invloed der heren voor de strijdwillende arbeiders funest is, blijkt ook nu weer opnieuw. Haat en nijd, onderling wantrouwen, nog grotere verdeeldheid, ziedaar de resultaten der partij-fanatici, waarvan de tegenover ons staande krachten ongetwijfeld gebruik zullen maken om de uitbuiting van het haven- en zeeliedenproletariaat op te voeren.

Het NSV. is steeds weer bereid tot het voeren van klassenstrijd en klassepolitiek op de grondslag van de zelfwerkzaamheid der arbeiders, echter zonder inmenging van welke parlementair-politieke partij dan ook.

Dat is ons inziens de enige juiste weg die de arbeiders hebben te volgen om te komen tot

wezenlijke machtsformatie

in de bedrijven, opdat met stijgend succes aan uitbuiting en overheersing een einde kan worden gemaakt.

Wij vleien ons niet met de hoop, dat door het schrijven van deze betrekkelijk korte beschouwing een algehele ommekeer in het gedachten-leven van de havenarbeiders en zeelieden zich zal voltrekken, doch indien zij de feiten, door ons gesignaleerd, aan de praktijk van elke dag willen toetsen, zijn wij reeds voldaan.

Joh. M.

P.S. Voor het verstrekken van nadere inlichtingen omtrent doel en streven van de Syndicalistische Federatie van Transport-, Havenarbeiders en Zeelieden verklaren wij ons gaarne bereid. De adressen zijn:
Amsterdam: Plantage Middenlaan 38;
Rotterdam: Grote Draaiteeg 11b.

IS ER REDEN TOT PESSIMISME?

NEEN!

De mensheid heeft geen vertrouwen meer in de toekomst. Er is verbittering, er is haat, het onderlinge vertrouwen is zoek. Dat komt op elk gebied tot uiting. Spreekt men met mensen over de toestanden die er momenteel heersen, dan blijkt het dat zij geen uitweg meer zien. Zij schelden op alle partijen en organisaties, voor hen zijn ze alle hetzelfde, van CPN. tot en met NSB. Geen van alle staan deze het belang van het volk voor, maar hun eigen partijbelang.

Zo wordt er geredeneerd, en men kan moeilijk zeggen, dat de mensen ongelijk hebben. Spreek niet over socialisme met hen, zij begrijpen er niets van, ja toch wel, ze verwijzen je naar Rusland, waar volgens hen een socialistische maatschappij is.

Als men in deze tijd over Rusland spreekt, dan denkt men ongetwijfeld aan Finland, en daar verwijst men dan ook naar. En dan blijkt het, dat wat wij steeds hebben beweerd juist is dan ooit, n.l. dat het socialisme door de zich noemende socialistische partijen in miscrediet is gekomen.

Alle tegenstanders van het socialisme stellen het zo voor, alsof alles wat in Rusland gebeurt er of ook het russische imperialisme een uitvloeisel zou zijn van het socialisme.

Deze voorstelling van zaken, deze valse voorlichting vinden wij erg, maar erger is, dat de volkeren zich geen moeite getroosten om zelf te onderzoeken, doch alles op gezag van bovenaf geloven.

Als men alles geloven mag, dan zijn alle volkeren, uitgezonderd het duitse en het russische, vervuld

van een groot medelijden jegens het finse volk. Ook schrijver van dit artikel heeft medelijden met het finse volk, maar niet in mindere mate met het russische, ja met alle volkeren der aarde, omdat zij bereid zijn, op gezag van enkelen elkaar op leven en dood te bestrijden.

Daarom heb ik medelijden met deze volkeren. En in het bijzonder met de zich noemende socialistische arbeidersbeweging, die evenals in 1914 weer bereid is de oorlog te voeren.

Daarentegen is zij niet bereid om voor de belangen van de arbeidersklasse op te komen. En het trouwrigste daarvan is, dat de arbeiders die deel uitmaken van bovenbedoelde partijen, tegen de politiek van hun leiders niet in verzet komen, integendeel, het zelfs op allerlei manieren verdedigen met een vuur en een élan, waarvan men dikwijls denkt: dat vuur en dat élan moesten zij gebruiken om hun eigen belangen te verdedigen.

Als men daarover spreekt en probeert het in die banen te leiden, dan komen zij met allerlei motieven, dan zijn er argumenten genoeg om aan te tonen, dat zij daarvan de consequentie niet durven te aanvaarden.

Een van deze argumenten wil ik u niet onthouden. Als men veel verkeert onder werklozen en onder mensen die een loon verdienen dat ongeveer gelijk is aan een werklozenuitkering, dan kan men dikwijls het volgende horen. Gestel nu eens dat alle werklozen het met elkander eens zouden zijn.

Laten we Amsterdam als voorbeeld nemen; daar zijn er zo om en nabij een veertigduizend. Deze gaan de straat op. Wat denk je dan dat er ge-

beurt? Dan wordt er geslagen, gerost door de politie, en als die het niet af zou kunnen, dan zijn de militairen er nog om je het ziekenhuis in te slaan!

Ja inderdaad, dat zal geschieden, vooral in deze tijd. Maar mag dat een reden zijn om maar bij de pakken neer te zitten? En bovendien is er toch niet alleen voor de werklozen reden om verbitterd te zijn. Wat voor de werklozen geldt, geldt min of meer ook voor de werkenden, ook deze laten zich op een fatsoenlijke, nette, democratische manier uitbuiten. Ook voor hen is de vrijheid aan banden gelegd. Ik vraag me af, is het wel verantwoord tegenover onze kinderen, voelen we onze plichten wel ten aanzien van ons gezin, kunnen we het voor onze rekening nemen, te leven in een maatschappij, waar overvloed is en waarin wij en onze gezinnen dag in dag uit van het allernoodzakelijkste verstoken blijven?

Ziet werklozen, ja, ziet gehele arbeidersklasse, deze vragen zullen we ons moeten stellen, ongeacht onze politieke overtuiging. Willen wij onze maatschappelijke positie verbeteren, dan moeten wij begrijpen, dat wij dit alleen kunnen verkrijgen door strijd, ook al zullen er in die strijd offers gevraagd worden. Ons op deze strijd voorbereiden, opdat wij hem met succes kunnen voeren, dat moet de taak zijn, niet alleen van de syndicalisten, maar van allen die zeggen het socialisme te willen.

En laten we niet pessimistisch zijn; daar is geen reden voor. De opstand van het volk, tegen het kapitalisme is misschien korter bij, dan wij zelf beseffen. In dit verband wil ik herinneren aan de sta-

DE TAAL DER CIJFERS

De heer Campinchi, minister van marine, heeft gister per radio een beroep gedaan op de franse burgers om in te tekenen op de lening voor de bewapening. De minister gaf enkele cijfers, die een schril licht werpen op hetgeen een actie van een oorlogsbodem kost, al duurt deze actie dan ook maar enkele minuten.

Een granaat van 200 kilogram, tegen een duikboot gericht, kost 6.000 fr. Een mijn komt op 75.000 fr. te staan. Een torpedo kost 530.000 frank! Om een duitse duikboot in de grond te boren gebruikte de „Sirocco” negen granaten, hetgeen 54.000 frank kostte. Als de kruiser „Foch” één minuut het vuur opent, kost zulks 72.000 frank. Als de kruiser „Marsellaise” gedurende één minuut in actie komt, bedragen de kosten 351.000 frank. Voor de „Dunkerque” zijn die kosten 1.200.000 fr. en voor de „Richelieu” 2.164.000 fr. per minuut!

(De Dag).

kingen die er in 1939 in Amsterdam hebben plaats gehad, om mij te bepalen tot de staking in het bouwbedrijf.

In geen jaren was er van verzet sprake. Dan opeens, op een Maandagmiddag, komen er duizend bouwvakarbeiders bijeen, waarvan een groot gedeelte al jaren had gemord, maar niet de manier had kunnen vinden om eens met elkaar te overleggen. Dan zijn ze bijeen, de verdrukten, de gesardes. Zij voelen, dat niet bij een enkeling sprake is van ontevredenheid, maar bij velen. Dat verslapte hen niet, neen, dat gaf moed, dat gaf kracht, ja, de verbittering, de vertwijfeling was als bij toverslag verdwenen. Daarvoor kwam in de plaats strijdgeest, wat tot uiting kwam in het staken van de arbeid. Het resultaat van deze staking kan de trouwe lezer van ons blad bekend zijn, maar voor hen die in die dagen ons blad nog niet lazen, zij het hier nog even herhaald. Gemiddeld zijn de lonen met f 3.50 per week verhoogd, en de toestanden op de werken zijn nog wel niet ideaal, maar toch stukken beter dan vóór de staking.

Maar wat net zo belangrijk is, zo niet belangrijker, is wel dit, dat tijdens het verloop van deze staking kwam vast te staan, dat het solidariteitsgevoel bij de arbeidersklasse nog aanwezig is.

Een steuninzameling werd georganiseerd, en deze bracht na ruim veertien dagen f 7400.— op, voorwaar een schitterend resultaat.

Waarom was dit succes te danken? In de eerste plaats aan de eenheid onder de stakers. In de tweede plaats aan het feit, dat de politieke partijen in dit conflict geen kans hebben gekregen, daar de leiding was en bleef in handen van de arbeiders

zelf. In de derde plaats, en daaruit put ik mijn optimisme, werd deze staking in en buiten Amsterdam gedragen door een groot gedeelte van de bevolking. Zoals in deze staking is gewerkt, mensen in de leiding, die geen partij- of organisatiebelang nastreven, maar die het oog gericht hielden op een lotsverbetering van hen en hun strijdende makers, zo zal het ook moeten geschieden in de grote strijd, die ongetwijfeld komen zal.

Dat deze strijd offers zal vragen, daaraan zullen we niet ontkomen. Maar al deze mensen, al deze arbeiders, die dit motief gebruiken, om zich van de strijd van de arbeidersklasse af te houden, zouden consequent moeten zijn. Zij zouden moeten weigeren bij een oproep van de staat om naar de fronten te gaan, want ook daar vallen offers.

Maar zie, dat is juist wat wij op een enkele uitzondering na, niet zien gebeuren. Zij laten zich wel africhten, zij zijn wel bereid om op bevel mensen te doden, die zij vóór die tijd nog nooit hebben gezien, mensen wier enigste kwaad het is, dat zij aan de andere kant van de grenzen wonen.

Kameraden, die misschien hetzelfde geloof belijden, die politiek misschien hetzelfde denken, moeten zij om de positie van hun respectievelijke bourgeoisie veilig te stellen, doden. Daar verzetten zij zich niet tegen, daartoe zijn ze nu nog bereid. Maar dat eens de bereidheid zal komen om te strijden tegen die bourgeoisie, waarvan zij nu de belangen verdedigen, daaraan twijfelen wij niet.

Zo gauw die geest baanbreekt, zal het met de macht van het kapitalisme gedaan zijn. Dan zullen wij een tijdperk van vrede, welvaart en vrijheid tegemoet gaan. M. B.

Zo moet iedere staat zijn balans opmaken en wil dan liefst meer uitvoeren dan invoeren, om winst te maken. Dit leidt tot allerlei nare dingen, tot crisis en oorlog, tot roof, moord en ellende. De landen als Engeland en Nederland, die grote koloniën hebben, waar de mensen voor bijna niets werken, kunnen daar heel wat uit putten. En andere landen, die op dat gebied achter het net gevestigd hebben, zijn daar nu weer jaloezies en richten zich op oorlog in, om met geweld ook zo'n kluitje te halen.

Over dat statenprobleem wordt maar al te weinig nagedacht. Velen zetten zich in op een jacht op die staat. En zij begrijpen niet, dat het een heel onvruchtbaar ding is. De staat is uit een misdadige gedachte voortgekomen. Het is een dwaas en zot begrip, dat in de mens is opgekomen, om naar voren te brengen, te verheerlijken als weldoener en te aanbidden als beschermmer. De mens heeft zich hierbij als overbodig, als nul gekwalificeerd. Ik kreeg een brief uit Scandinavië met het volgende: De proost en prest (priesters, domine's) preken hier dat God wil dat de sneeuwvelden rood worden gekleurd met het bloed der Russen.....

Zo is het niet! Het is geen godswerk, het is mensenwerk en mensenwaan. En de staat, het begrip „staat", is een onderdeel van het menselijke verval. Enige groepen rovers laten nu de staten z.g. ruzie maken, om rijk te worden. Grote staten hebben nu ruzie. En de kleintjes? Verbeelden zich ook wat! Als je over de streep komt, rakker, dan krijg je op je donder!.....

Zaterdag j.l. passeerde dat in België. Een duitse vliegmaatschappij komt over de grens en drie Belgen willen hem pakken, maar storten alle drie neer. Wat is dat nu voor onzin?

Wij gaan hier alle dagen met Duitsers om en hebben absoluut geen last van die mensen. En onze ondernemers en klonteknijpers zijn er heel lekker mee. Er is wat af te rossen en dan is alles goed. Maar wij doen ook niet meer als wij vroeger als kwajongens deden! Als je over deze streep komt, krijg je op je donder!

Dat doen nu staatslieden, maar wij niet. In Narvik, in Noorwegen, waar nu erts verladen wordt voor Duitsland, gaan Engelsen en Duitsers broederlijk met elkaar om en denken er niet aan elkaar leed te doen. De mensen hebben niets tegen elkaar, als individu of kleine groep. Maar nu komt de staat. En terecht zegt Nietzsche: „Elk volk spreekt met zijn eigen tong van goed en kwaad." „Zij verslinden elkander en kunnen zichzelf niet eens verteren." „Rijkdommen verwerven zij en worden armer daarbij. Macht willen zij en bovenal het breekijzer der macht, veel geld, -- deze onvermogens!"

Nu komt de staat en beveelt: Sla je broeder dood, je vader en moeder en alles wat leeft. Laat de sche-

CRITISCHE NOTITIES

DE OUDE GARDE STERFT

De oude garde is bezig uit te sterven. De besten, die de beweging ooit gekend heeft, ontvallen haar. Met hun heengaan wordt het heroïsch tijdperk van de socialistische beweging afgesloten. Het optreden van nobele strijdersfiguren kenmerkte die tijd.

Thans beleven we het verval, het aanpassen bij de veranderde tijdsomstandigheden, het bezadigder worden van de gehele beweging.

Mannen komen naar voren, die het heldentijdperk niet uit persoonlijke ervaring kennen, vandaar hun neiging tot het louter verstandelijk beredeneren van alle dingen, vandaar hun bezonnen, nuchtere kijk.

Ik mag ze niet, die nieuwe leiders, die in de verschillende schakeringen van de socialistische beweging naar voren komen om de open plaatsen van de oude garde in te nemen.

Het klinkt misschien wat vreemd, wanneer een jonge man dit verklaart, maar ik mag die oude vechters duizendmaal liever. Slechts enkelen van hen heb ik nog bij leven gekend, de meesten moest ik uit hun geschriften, levensbeschrijvingen en in druk verschenen redevoeringen leren kennen. Hun optreden dwingt grote bewondering af. Wat waren deze mannen moedig en zo vol vuur! Zij geloofden in hun ideaal en dit geloof maakte hen sterk en onverwinnbaar.

De jongere kopstukken van vandaag de dag geloven niet meer, ze hebben van het socialisme een wetenschap gemaakt, een reeks teksten, die bij veranderend politiek getij op een nieuwe wijze kunnen worden verklaard en uitgelegd. De beweging zien zij als een broodwinning, hun propaganda-werk als in loondienst verrichte arbeid. Zij zijn de ambtenaren, de klerken van het vervallen en vervaste socialisme. Nee, vergelijk hen niet met mannen van de oude garde, er zou niets van hen overblijven!

Dezer dagen werd de bibliotheek van Frank van der Goes gevuld. Een unieke verzameling gestructureerd, bijeengebracht door één van die oude voorvechters, voor wie ik zo'n groot respect heb, werd uit elkaar gerukt. Het was tragisch en kenmerkend voor de hedendaagse socialistische beweging: de ouden zijn weg, hun werk wordt ongedaan gemaakt.

De erfgenamen van de oude garde hebben meer waardering voor een bedenkelijke, burgerlijk-kapitalistische democratie, dan voor de grondwaarheden en de beginselen van het oude socialisme.

En thans — in 1940 — bij de aanvang van de tweede, verschrikkelijke wereldoorlog, moet de bittere vraag gesteld worden:

Wanneer zal de strijd roep der oude voorvechters opnieuw klinken en oproepen tot taai, hardnekkige strijd voor vrijheid en mensenrechten? J. R.

pen zinken en de mensen verdrinken, steek dorpen en steden in brand, verwoest alles en heb geen medelijden met levende wezens.....

Wat moet hieruit voortkomen? Waar gaan wij heen als de domme mensen nog altijd in aanbidding liggen voor commanderende en vernielende staten? R. T.

WAAR GAAN WIJ HEEN?

Het is oorlog, crisis, oorlog en toen de vorige oorlog na vier jaren uitgeraasd was, hoorden we veelal van arbeiderspropagandisten: Het kapitalisme heeft zichzelf kapot gemaakt en nu wordt het onze tijd. Het had ook gekund, als de arbeidersbeweging niet mede kapot was gegaan. De arbeiders maken de oorlog zelf en lijden er ook het meest door. Er is verschil tussen toen en nu. De oorlog is nu nog maar net begonnen, of uit alle landen komen vragen naar voren, waarheen we gaan en hoe het straks zal zijn als deze oorlog weer uitgeraasd is. Als bij heimelijke ingeving gevoelt men dat de armoede en ellende steeds groter moeten worden. Als het onophoudelijk doorgaat, van oorlog in crisis en van crisis in oorlog, dan gaat het als op een plaatje, dat ik eens uit Denemarken kreeg, waarop de koe bezig was zichzelf te verorberen. Het wordt algemeen gevoeld en misschien ook wel verstandelijk overwogen, maar... men weet er niet uit te komen. En de oorzaak is, dat men zich geestelijk in dwaze begrippen en allerlei stelsels heeft vastgewerkt. En men daalt steeds meer af tot vernielen. Tussen de oorlogen in, ging men de beste producten op de veilingen, die een zekere vastgestelde prijs niet konden bereiken, voor de regering intrekken, om te vernietigen. Toen heette het crisis te zijn en nu het oorlog is, wordt die vernietiging in het groot voortgezet. En op welke gronden, met welke motieven?

Datgene wat door leiders van verschillende landen naar voren wordt gebracht, is leugen, niets dan leugen. Ook de grote persorganen beginnen daarmee de spot te drijven. De kwestie heeft een diepere grond. Het wezen van de zaak is roof, is diefstal van de ene menz van de ene groep op de andere. Daarom en in verband daarmee loopt de hele opvoeding en daarop zijn ook weer de staten opgebouwd. Toen de oorspronkelijke mensen tot gemeenschappen kwamen en trekkende stammen werden, gingen ze ook reeds twisten met andere stammen om geschikte plaatsen voor levensonderhoud. Toen was er echter nog veel meer levensruimte dan thans en moest men blij zijn eens andere mensen te ontmoeten. Uit die gemeenschappen zijn echter de staten voortgekomen en bij de menselijke ontwikkeling kwam de idee „mens" en de idee „wereldburger" steeds in ver-

drugging.¹⁾ „Ik ben goed maar m'n buurman is een hond", werd steeds op de voorgrond gesteld en aangeleerd. Vraag ieder mens afzonderlijk of voor hem politie of soldaten nodig zijn, ge zult steeds horen: „Voor mij niet, maar voor de anderen." En op dezelfde ideologie zijn de redevoeringen van de staatslieden ingericht en de burgerbladen kauen dan nog wat na. Wat wordt daarop roekeloos met mensenlevens gespeeld, terwijl de aanstokers zelf thuis blijven en schatten opstapelen. Kunnen we nu niet als mensen met elkaar, zonder grenzen, leven? Is er dan geen levensruimte genoeg? Zeer zeker kunnen we dat. In de laatste honderd jaar is de bevolkingsaanwas groot geweest, maar de toename van het productievermogen nog groter! Dus voorraad genoeg en als men zich eens indendkt dat er geen belemmeringen waren om te eten en te genieten van alle voortbrengselen van moeder aarde, dan zou het leven heel wat mooier worden.

Maar weet men wel wat de staten zijn en nodig hebben? De staten hebben grenzen, die ze open en dicht doen, die ze laten bewaken voor in- en uitvoer. En zo'n staat is nodig, om de balans in evenwicht te houden, dat in- en uitvoer zowat gelijk zijn. Hierbij speelt dan ook weer het geldwezen of het creditstelsel een rol. Het verbruik van het ene land regelt zo ook weer de export van het andere land. Als wij veel gebruiken, wat wij zelf niet verbouwen of vervaardigen, dan kan een ander land daar voordeel van hebben. Maar wij moeten dan ook weer andere artikelen uitvoeren, die in goud ongeveer even grote waarde hebben.

¹⁾ Er is reden aan te nemen, dat de staat ontstaan is nadat bepaalde stammen vaste woonplaatsen hadden aangenomen om de landbouw te kunnen beoefenen. Zij werden geplunderd en als voorwerp van roof „beschermd" door bepaalde zwervende jagers- en herderrstammen tegen andere plundersaars (precies zoals Nederland thans Indonesië beschermt tegen Japan). Deze roof is de oorsprong der belasting, die jagersstammen vormden later de militaire kaste. Er was toen meer reden tot strijd over „levensruimte" dan thans. Men was niet blij anderen te ontmoeten, die in hetzelfde gebied kwamen jagen of hun kudden lieten grazen. Vreemdelingen waren vijanden. Beide woorden zijn in vele talen verwant. Het idee „wereldburger" kwam niet in verdrukking, doch had nog niet kunnen ontstaan. Red.

WIE ZIJN DE DIEVEN?

Een man ventte langs de huizen met houtwaren in alle soorten. Op de wagen, waarop hij zijn koopwaar vervoerde, stond ook een bord opgesteld met mededelingen omtrent aard en prijs. Verder werd vermeld: „Grote stelen en kleine stelen, maar groten stelen het meest."

Vermoedelijk op grond van vermoeden dat hier sprake was van belediging ener volksgroep gelaste de politie de koopman dit opschrift te verwijderen. De man voldeed aan het bevel, maar de volgende dag was hij weer op pad en had hij het bord blauw geverfd en er op geschreven: „Als ik de waarheid niet mag schrijven, dan zal ik de zaak maar blauw-blauw laten blijven."

Het kan zijn dat dit verhaal slechts een sprookje is, doch als wij in deze maatschappij om ons heen zien, dan blijkt het verboden opschrift niet ver van de werkelijkheid af te staan. Er gaat geen dag voorbij of wij lezen van diefstal, malversaties, fraude enz. Dat dit euvel in alle kringen van de samenleving zo ingewoerd is, behoeft niet te verwonderen in een maatschappij die op winst, dat is diefstal, is gebaseerd. Want waar winst is, is verlies, dus ook een verliezer. De verliezer is iets af-

genomen, dus is hij de bestolene, wat niet wegneemt, dat de bestolene van heden de dief van morgen kan zijn.

Opmerkelijk evenwel is, dat de pers de dieven in het groot genadiger beoordeelt dan de kleine dieven. De heren journalisten hebben nu weer kunnen smullen aan diefstallen, die door arbeiders gepleegd moeten zijn bij de Nederlandse Spoorwegen. De gehele pers, dikwijls niet ten onrechte vergeleken met een publieke vrouw, is hier op aangevlogen als gieren op het aas. Met grote koppen wordt van dit feit aan de wereld kennis gegeven en zowel de burgerlijke als de „Arbeiderspers" hebben verscheidene kolommen aan het geval gewijd. Dat de burgerlijke pers zich uitslooft met zoiets, is nog tot daar aan toe, maar dat de Arbeiderspers en met name de Voorwaarts zich in dit geval zo vierkant tegenover de arbeiders plaatst, is meer dan ergerlijk. Met koeien van letters wordt van het geval gewag gemaakt en zelfs de woonplaats van de verdachten bekend gemaakt, hetgen in de burgerlijke pers niet eens is geschied. Het ontbreekt er nog maar aan, dat foto's zijn gepubliceerd. Zelfs geen woord is gezegd, of een po-

DE BETEKENIS VAN RUDOLF ROCKERS LEVENSWERK

Rudolf Rocker: „Nationalisme en Cultuur". Vertaling van Jeanne de Jong, in 3 Delen gebonden, Uitgave V.A.U., Amsterdam. Postbus C. 320 en NSV., J. de Moorstraat 171, Amsterdam W., 1939.

De Nederlandse vertaling van dit voor de wetenschappelijke verdieping van het liberale socialisme zo belangrijke boek is dus onlangs compleet geworden en verschenen. Wij hebben de verschijning van Rockers werk ook in Nederlands gewaard met zoveel vreugde begroet en herhaaldelijk aanbevolen, omdat er niet alleen de wereldliteratuur van het sociaal-anarchisme, maar ook die van Nederland in hoge mate door wordt verrijkt. Want in dit boek wordt ongetwijfeld het meest actuele onderwerp behandeld, dat in deze tijd van oorlog en imperialisme allen bezighoudt, die in het midden van de geestelijke en sociale strijd onzer dagen staan en met onzekerheid en angst de toekomst tegemoet zien. Van de juiste beantwoording van de vraag: in welke verhouding het nationalisme tot de cultuur staat en omgekeerd, hangt echter veel af, om de economische, politieke en geestelijke ondergang, waarmee de beschaafde mensheid door het kapitalisme en de staat steeds meer wordt bedreigd, te voorkomen.

Evenwel is het sociaal-anarchisme de enige richting van het moderne socialisme, die principieel en consequent tegenover het nationalisme staat. Daarom moet ik, alvorens tot de bespreking van het boek van Rocker zelf over te gaan, hier eerst het algemene standpunt van het burgerlijke, hetzij dan christelijke, liberale of fascistische, en van het sociaal-democratisch nationalisme in 't kort karakteriseren. Het zou mij natuurlijk te ver voeren, indien ik mij thans met de afzonderlijke geschriften van burgerlijke en sociaal-democratische nationalisten ging bezighouden.

Er verschijnen evenwel, juist in deze revolution-

naire overgangstijd, waarin het kapitalisme en de staten al meer in een crisis-toestand verkeren, tal van boeken van kerkelijke, liberale of andere burgerlijke schrijvers, die de kapitalistische gezagsmaatschappij trachten te verdedigen en in stand te houden. In de werken van deze burgerlijke schrijvers, wordt het nationalisme meestal als een onontbeerlijke voorwaarde van de christelijke of liberale cultuur voorgesteld. Zij zijn volkomen blind voor het feit, dat in het kapitalisme, gebaseerd op winstbejag en eigenbaat als het is, tenslotte alle nationalisme tot chauvinisme en gewelddadige wedijver der volken onderling moet worden. Dit nationalisme dat in het kapitalisme dus noodzakelijk tot chauvinisme verwordt, roept de onderlinge vijandschap der volken in 't leven en doet haar voortbestaan. En dat wel in een tijdperk der geschiedenis, waarin door de ontdekkingen der natuurwetenschap en de uitvindingen der techniek het onderling verkeer der volken en al hun wederkerige betrekkingen voortdurend sneller en intensiever worden. Hierdoor ontstaan echter juist de sociologische voorwaarden, voor de vestiging en ontplooiing van de vrije socialistische volken- en wereldgemeenschap.

Het nationalisme is dus geenszins, zoals de christelijke, liberale en andere burgerlijke verdedigers van het kapitalisme en de staat in hun boeken beweren, een onmisbare levensvoorwaarde voor de cultuur. Het is integendeel een der machten, die in wezen reactionair, vijandig zijn tegen de cultuur en haar dan ook het meeste belemmeren. Immers, de gehele werkelijke ontwikkeling van het wetenschappelijke, industriële en verkeersleven van onze tijd draagt steeds minder een nationaal en al meer een internationaal karakter. En zoals wij zo even reeds zeiden, beweegt zich heel deze economische, politieke, geestelijke en sociale ontwikkeling van onze tijd voortdurend meer in de richting

van de volken- en wereldgemeenschap. Maar het kapitalisme en de staat houden juist de vrije ontplooiing van deze door de culturele ontwikkeling zich baanbrekende zo nog niet vrij-socialistische, dan toch in elk geval meer sociale wereldgemeenschap tegen.

Hierdoor is het dan ook geenszins te verwonderen, dat deze burgerlijke nationalisten, die in hun boeken het kapitalisme en de staat blijven aanvaarden en verdedigen, tenslotte zo goed als allen bij het fascisme of nationaal-socialisme heul moeten gaan zoeken. Want het fascisme en nationaal-socialisme zijn immers in wezen niets anders, dan de reactionaire zelfverdediging van het kapitalisme en de staat, tegen de hen aan de revolutionaire horizon bedreigende vrije socialistische gemeenschap. Om echter de komst daarvan te belemmeren en aldus de geestelijke en sociale zelfbevrijding der mensheid tegen te houden, maken fascisme en nationaal-socialisme juist bij voorkeur gebruik van het nationalisme. Dit beschikt over de sterkste suggestie-middelen, waardoor de grote massa op een dwaalspoor kan worden geleid, zodat zij haar werkelijke vijanden niet meer ziet en voor haar noodzakelijke zelfbevrijding onbekwaam wordt. Als daarentegen op deze door het nationalisme gesuggereerde massa een beroep wordt gedaan, om het „vaderland", waarin de meesten van haar geen menswaardig bestaan kunnen vinden, te verdedigen, dan trekt zij ten oorlog voor de belangen van hen, die haar onderdrukken en uitbuiten.

Het nationalisme der fascist en nationaal-socialisten is als reactionaire zelfverdediging van het kapitalisme en de staat echter tevens een sociaal-psychologisch product van mensenhaat en vijandschap tegen de moderne mensheid en haar streven naar zelfbevrijding. Dit nationalisme gaat dan ook vanzelf over in de volstrekte waanzin van het chauvinisme. Het kweekt de wederkerige minach-

ting en haat tussen de volken aan. En het roept hierdoor een steeds dreigende oorlogstoestand te voorschijn. Door middel van vervalzing der feiten van de natuurwetenschap en der geschiedenis, wordt een nationalistische rasse-leer in 't leven geroepen. Volgens deze rasse-leer bestaat de mensheid uit hogere rassen, die tot heerschappij zijn uitverkoren en lagere rassen welke tot knechtschap en onderwerping zijn bestemd. Het is inderdaad opmerkelijk, hoezeer het natuurwetenschappelijke en sociologische „vernuft" deze nationalisten, volkomen in overeenstemming is met de klassen-verschillen tussen heren en knechten, die in de kapitalistische gezagsmaatschappij bestaan.

De economische, politieke, geestelijke en sociale euvelen van het nationalisme, wanneer het zijn consequentie in de chauvinistische waanzin bereikt, zijn niet alleen dodend voor alle cultuur, maar zij doen ook de volken die er het slachtoffer van worden met zekerheid te gronde gaan. Deze euvelen, die tenslotte noodzakelijk uit het nationalisme moeten voortkomen zijn: het militarisme, de voortdurende oorlogsdreiging, de rasse-waan, de economische afsluiting der naties door de autarkie, het neo-feodalisme van de gerationaliseerde en gemilitariseerde kapitalistische groot-industrie en van het corporatieve stelsel en als de sluitsteen van dit alles: de staatsmacht! Het nationalisme moet noodzakelijk hiertoe leiden, omdat, zoals wij reeds vroeger opmerkten, het zijn voornaamste taak is: het kapitalisme en de staat instand te houden en te beschermen.

Deze taak rust echter op het nationalisme evenzeer, of het zich christelijk, liberaal of fascistisch noemt, of wanneer het, door de toenemende beginselverloochening en ontaarding van het democratisch socialisme over de gehele wereld, zelfs een sociaal-democratisch mantelje aantrekt. Karl Marx heeft steeds duidelijk gevoeld: dat het socialisme onvereenigbaar is met de staat en dat dus de toekomstige socialistische gemeenschap zonder staat moest zijn. Omdat hij echter geduren-

ging gedaan om deze mensen te verontschuldigen of de oorzaken op te sporen, die hen hiertoe kunnen hebben gebracht. Vindt men voor bankroeters de verontschuldiging van het goede hart, dat de fraudeur parten speelde of financiële moeilijkheden die hem daartoe brachten, in dit geval is het anders. Nu stelt de Voorwaarts het voor, alsof deze mensen van huis uit Lombrosotypen zijn.

Het ligt niet op onze weg om de diefstal in het algemeen te verdedigen, daar wij als syndicalisten en voorstanders van een socialistische samenleving tegen diefstal in elke vorm zijn. Wij streven naar een vorm van samenleving waar iedereen kan genieten van hetgeen door hemzelf en zijn medemensen is voortgebracht met uitschakeling van elk parasitisme op de arbeid. Van de schrijver in de Voorwaarts zou men mogen verwachten, dat hem bekend is dat Marx ook reeds op de meerwaarde van de arbeid gewezen heeft, die niet in de zakken van de rechthebbenden, maar van de bezitters van grond en productiemiddelen terecht komt. Zeer zeker was zijn taak geweest om als socialist, indien hij op die naam nog aanspraak wil maken, te wijzen op de oorzaken, die de mensen tot diefstal kunnen brengen. Misschien weet de man die niet en dat pleit dan niet voor hem. Daarom zullen wij die oorzaken aangeven en deze zijn de volgende. De levensstandaard is sedert het beging van de oorlog met minstens tien procent gestegen. Hiermede zijn wij aan de lage kant, maar als wij dit cijfer aanhouden, dan betekent dit voor het personeel van V. G. & L. een loonsverlaging van ruim f 2.50 per week. Trots het duurder leven is er nog geen sprake van, dat het loon in evenredigheid hiermede is gebracht. Dit tekort nu te dekken op de wijze als nu is geschied, kunnen wij niet toelaten. Hiertoe was nodig geweest en is nog nodig, dat de arbeiders een actie ontketenen om door verhoging van loon het verlies, dus de diefstal, te kunnen dekken. Wij weten wel, dat dit gemakkelijker gezegd is dan gedaan, omdat de organisatiebestuurders, ook de zo nauw met de Voorwaarts verbonden modernen, bang als de dood zijn voor andere dan papieren actie. Dit is bij de laatste stakingen in het bouwvak en de haven te Amsterdam ten overvloede gebleken. Deze onmacht, die weliswaar door de arbeiders zelf bestendigd wordt, is een van de oorzaken, dat een arbeider tot diefstal komt.

De Voorwaarts stelt vast, dat: „Controle uitermate moeilijk was” en „De gelegenheid om te stelen is voor degenen, die daar op uit zijn, dus gemakkelijker”. Wij zijn zo vrij om te betwisten, dat controle uitermate moeilijk was, maar stellen vast, dat deze opgeheven is, omdat het geld kostte. Eettelijke jaren terug was er wel controle, door de ladingmeester, die alle inkomende en uitgaande goederen noteerde in het laad- en losboek. Dit is afgeschaft uit bezuinigingsoogpunt om het verlies der Spoorwegen, dat zeer zeker niet ontstaat door de „hoge” lonen van het lagere personeel, te verminderen. Ook nadat deze controle afgeschaft was, hoorde men van diefstallen niets, doch nu, nu het leven met kleine sprongen duurder wordt — langzaam gaat zeker —, hebben deze diefstallen pas plaats. Waaruit geconcludeerd kan worden, dat deze mensen er niet altijd op uit geweest zijn om te stelen, doch door de nood der tijden hiertoe gekomen zijn.

Op deze feiten had de „Arbeiderspers” moeten wijzen, inplaats van deze slachtoffers nog een trap na te geven.

Dat er op het ogenblik door verschillende maatschappijen over het jaar 1939 vierentwintig en meer procent uitgekeerd wordt, stelt de pers met genoegen vast zonder te vragen, uit wiens zakken die winst eigenlijk gehaald is. Wij zullen ons niet verder verdiepen in de vraag, wie nu eigenlijk de dieven zijn, maar hun maat is ons nu bekend. L. S.

De wetten en de rechten zetten
Zich als een eeuwige ziekte voort,
Om ieder nieuw geslacht weer te besmetten,
En schuiven traag van oord tot oord.
Verstand moet dwaas, 'n gunst lastig worden,
Wee u, dat gij een nameef zijt!
't Natuurlijk recht van onze tijd,
Dat komt helaas nooit aan de orde!

(GOETHE).

KRONIEK

WAAROM HET TE DOEN IS

De kapitalistische heersers vinden het steeds minder noodzakelijk hun ware bedoelingen achter frasen te verbergen. Waarom zouden zij een blad voor de mond nemen? De onderdanen gedragen zich toch onder alle omstandigheden als hun dienstwillige dienaren. De brutaliteit der fascistien om de dingen bij de naam te noemen, vindt ingang. Niettemin blijft er nog genoeg om over te liegen, te bedriegen en te huichelen.

De Amerikaanse heer Sumner Welles brengt een bezoek aan Italië, Duitsland, Engeland en Frankrijk. Hij zal over zijn bevindingen rapport uitbrengen aan zijn lastgever Roosevelt, opdat deze zal kunnen nagaan, welke vredesvoorstellen hij eventueel zal kunnen voorleggen aan de oorlogvoerders. Men weet, dat de heer Roosevelt een warm voorstander van vrede is. Hij heeft er de paus, deze „vredesvorst”, voor in de arm genomen. De oorlog in Europa vindt hij verschrikkelijk! Hoe komt de heer Roosevelt, die met alle macht de Amerikaanse bewapening opvoert, zo vredelievend? De NRCT. vertelt het ons openlijk. Amerika, zo zegt het blad, maakt in deze oorlog grote winsten. Wat dat betreft hebben de Amerikaanse kapitalisten dus geen belang bij vrede. Maar hoe zal het op den duur gaan? Amerika heeft oude klanten in Europa. Als die door oorlog zo verzwakt worden, dat zij straks van de Amerikaanse kapitalisten niets meer kunnen kopen, wat zijn deze dan wijzer geworden van de oorlogswinsten, die zij nu maken? Op de lange duur hebben zij dan aan deze oorlog een strop. Hun belang is vrede. Het is hun belang, dat Roosevelt te behartigen heeft. En dus is hij voor vrede. Ware het anders, dan zou hij voor oorlog zijn. Indien de belangen van de Amerikaanse kapitalisten het nodig maken, zal hij er ook voor zijn, dat Amerika zelf aan de oorlog deelneemt. Dan spreekt hij geen mooie woorden meer over de vrede, maar fiere mannaal over vrijheid en democratie. Zover is het nog niet. Maar zover kan het komen. Amerika heeft er alle belang bij, dat nationaal-socialisme en bolsjewisme niet de overwinning behalen. Maar het heeft weinig zin om ze te helpen verslaan. Daar zou Japan direct gebruik van maken om in China de Amerikaanse kapitalisten nog veel meer afbreuk te doen dan thans. Dus laat Roosevelt het voorlopig over aan Engeland en Frankrijk. Pas als het anders niet meer gaat, zal Amerika bijkomen. Daarvoor brengt Roosevelt alvast alles in gereedheid. Maar voorlopig is hij vredesengel en laat hij door zijn gezant aan de paus vertellen, „dat ons gemeenschappelijk ideaal van godsdienst en menselijkheid tot uitdrukking kan komen door het tot stand brengen van een duurzame vrede op de grondslagen van vrijheid en levensveiligheid voor alle volken onder Gods bescherming”. Al dit fraais verhindert hem niet, uitvoer naar Rusland toe te laten van alles wat Stalin gebruiken kan om Finland eronder te krijgen. Dit tijdelijk voordeel weegt wel niet op tegen later nadeel, maar het zou natuurlijk erg stom zijn, het bij voorbaat te laten schieten.

Wij hebben de beschouwing van de NRCT. met eigen woorden weergegeven en er commentaar doorheen gevlochten. Daarom is het billijk de tekst, waarop wij het oog hebben, letterlijk te citeren:

Het is voor de handel en het bedrijfsleven nu eenmaal van belang, dat er in de wereld geordende toestanden bestaan en dat de landen, die in aanmerking komen om op te treden als kopers, financieel daartoe in staat zijn. Een oorlog mag een neutraal land als Amerika tijdelijk extra winsten bezorgen, wanneer het gevolg is, dat de gebruikelijke afnemers zo verzwakt worden, dat zij straks hun aankopen moeten staken, lijdt het land er op den duur een schade van, waartegen het tijdelijke voordeel niet opweegt.

Zo overheersen de economische belangen, welke gebaat zijn bij een herstel van de vrede in Europa en een krachtig tegenlicht tegen de Japanse druk in China, althans voorlopig nog de politieke belangen, welke gebaat menen te zijn met een overwinning der geallieerden en daarmee een versterking van de positie der democratische mogendheden in Europa.

Men ziet: de staatslieden spreken over vrede of

oorlogsidealen, maar in beide gevallen hebben zij slechts het oog op de geldzak. Het gaat steeds om de naakte kapitalistische belangen.

Dat blijkt ook duidelijk uit de onenigheid, welke zich thans voordoet tussen Engeland en Italië. Het land van Mussolini heeft geen steenkool, doch moet daarvan zeer grote hoeveelheden invoeren. Het haalt die o.a. uit Duitsland. Deze steenkool wordt er voornamelijk door Italiaanse arbeiders uit de grond gehaald, die door Italië worden betaald. Zij krijgen ook levensmiddelen uit hun vaderland. Duitsland lost met deze steenkool een deel van de geweldige schulden af, die het aan Italië heeft. De steenkool wordt van Duitsland naar Rotterdam gebracht en daar in Italiaanse schepen geladen, die het naar Italië brengen. Engeland laat dit niet langer toe. Het wil de Duitse handel kapot maken. Als je steenkool nodig hebt, zo zegt Engeland tegen Italië, dan zal ik je die wel leveren. Maar je betaalt mij dan niet met macaroni, sinaasappelen of wijn, maar met oorlogstuig. Zo dwingt Engeland Italië tot klant te worden. Met behulp van zijn oorlogsvloot. Als Italië weigert en toch de Duitse steenkool van Rotterdam haalt, dan houden Engelse oorlogsschepen de Italiaanse schepen aan en nemen de steenkool in beslag. Mijn klant zul je worden, zegt Engeland. Zo is de oorlog niet anders dan een verscherpte concurrentie. Stel u voor, dat ik mijn brood haal bij de bakker waar ik dat al jaren doe. Deze bakker leeft in onmin met een collega en deze collega zegt mij: Nu haal je voortaan je brood bij mij, anders neem ik het je af. Italië heeft weinig lust Engelse kolen tegen oorlogsmateriaal te kopen, want het wil dit zelf houden — de huidige levering aan Frankrijk is ook al aan het slabakken! —, waarschijnlijk om op een gunstig ogenblik als beide partijen elkaar hebben uitgeput, zijn slag te slaan en zijn militaire macht zo duur mogelijk te verkopen. Van de prijs, die beide partijen kunnen bieden, hangt het dan af, of de Italiaanse jongens naast of tegen de Franse jongens sneuvelen. Men noemt dit de verdediging van het vaderland.

Het doel van de oorlog is handel en industrie der concurrenten kapot te maken. De neutralen worden daarbij niet gespaard. Enkele weken geleden waren reeds 32 Zweedse schepen met een inhoud van 64.000 ton vernietigd, waarvan tweedertien tussen neutrale havens; voorts 49 Noorse schepen met 168.000 ton en 17 Nederlandse met 73.600 ton. Reeds waren 327 Nooren en 174 Nederlanders om het leven gekomen.

Naar aanleiding van het gebeurde met de Altmark schreef de Haagse Post er niet aan te twijfelen of in tegenstelling tot de Noorse marine zou de Nederlandse in een dergelijk geval de Engelse oorlogsschepen hebben aangevallen. Wij hebben groot respect voor zulk nationaal heidendom achter een schrijfbureau op het Noordeinde, maar te goed wetende waarom het in de oorlog gaat, houden wij vol, dat er geen ander volksbelang te behartigen valt, dan het maken van een einde aan de oorlog en zijn oorzaken als zodanig!

FINLAND

Het is weerzinwekkend de pers, en vooral de pers van de tweede en de derde internationale te lezen. Met wellust schrijft Het Volk over het sneuvelen van de Russen. Zij worden weggemaaid, vernietigd enz. enz. In dezelfde termen schrijft Het Volksdagblad over de Finnen. Dat Finnen en Russen tussen twee vuren worden uitgemord, dat leest men niet. De taal van Het Volksdagblad is moeilijk te verstaan, wanneer men geen bolleboos is in de dialectiek. Zo leest men plotseling in dit blad, dat het finse volk strijdt voor de vrede en de vrijheid, dat dit volk dezelfde strijd voert als het Spaanse van 1936—1939 en dat het roemrijke, onweerstaanbare rode leger wederom aan dezelfde zijde strijdt als in Spanje. Men wijft dan even de ogen uit. En dan begrijpt men wat de heren bedoelen te liegen. Het finse volk is een opstand begonnen tegen zijn regering en toen is het rode leger te hulp gesnel. Het had daartoe te meer reden, omdat de finse regering een verraderlijke aanval op de Stalin-Unie heeft gedaan. Of eigenlijk ook weer niet de finse regering, want dat is immers een sovjet-regering,

maar de witten onder Mannerheim, die in opstand zijn tegen de finse volksregering.

Het is wonderlijk dat de sociale revolutie in Finland nog steeds niet heeft gezegevierd. Als een volk van vier miljoen zijn regering wegjaagt en daarbij de steun heeft van een eerste klas leger van een volk van 180 miljoen, dat een zesde der aarde beheerst, dan moest het toch een kleinigheid zijn, het handjevol witte regeerders op de vlucht te jagen. Maar in deze strijd van drie maanden zijn reeds tussen de 100.000 en 200.000 Russen gesneuveld.¹⁾

Ons zou niets liever zijn dan dat het finse volk zijn heersers wegjoeg, de fascist Mannerheim zowel als ieder ander die het wil uitbuiten en onderdrukken. Maar de imperialistische politiek der Stalin-Unie heeft het finse volk op één hoop gejaagd met zijn vroegere beulen terwille van zijn nationale onafhankelijkheid. En als Finland tegenover de eisen van Stalin even buigzaam was geweest als Letland, Litauen of Estland, dan had Stalin vriendschap gesloten met Mannerheim zoals hij het deed met Hitler; hij zou evenzeer Mannerheim de hand hebben gedrukt als hij het de hand van Von Rosenberg heeft gedaan.

Intussen wordt de positie van Finland steeds hachelijker tegenover de overmacht, waartegen het op den duur niet opgewassen kan zijn.

¹⁾ Er zijn nog „Moeders van Gorki”, lezen wij in Het Volksdagblad en daarbij wordt gedomd op Franse vrouwen, die hun mannen teruggeisen. Als in Rusland de vrouwen en moeders hun mannen en zonen terug zouden eisen, dan zou het blad anders spreken. Toch zullen eens ook in Rusland de „Moeders van Gorki” opstaan. Dan zullen de beulen vallen.

LUCHTOORLOG IN NEDERLAND

Te Amsterdam slapen de gezinnen in een huis van vier verdiepingen de slaap des rechtvaardigen. Een projectiel komt op het dak terecht, slaat door alle verdiepingen heen, ontploft niet en doodt of verwondt wonder boven wonder geen der bewoners. Het was een Nederlands projectiel. Militairen hadden een vliegtuig gehoord en het projectiel afgevuurd, natuurlijk zonder te raken. En zo treffen ze dan het eigen vaderland. Het is goed afgelopen, maar het had een ramp kunnen zijn. Als de militairen ons moeten beveiligen, zou het veiliger voor ons zijn, als ze zulke dingen maar niet meer doen. Maar ziet, Nederlanders, voor zulke dingen geeft gij uw laatste belastingcent uit en de laatste cent van vele geslachten die na u zullen komen, als geen revolutie voor goed een streep haalt door de rekeningen der bloedige internationale. Om andere mensen ongelukkig te maken besteedt gij miljoenen. Ja, ja, die anderen doen het ook en gij doet het alleen om u te beschermen. Dat beweren die anderen ook: wij doen het om ons te beschermen en alle anderen — ook gij Nederlanders — doet het ook. En zij hebben dan evenveel gelijk als gij. Gelijk? Neen, evenveel ongelijk! Want met deze redenering gaat de wereld te gronde in chaos en vernietiging, door de staten georganiseerd, terwijl consequent anti-militarisme en internationale staking tegen oorlog ze alleen had en zal kunnen redden. Maar die hebt gij steeds tegengewerkt. Ziehier het resultaat. Gelukkig is er de luchtbescherming, nietwaar? Gij ziet thans wat die waard is, als Spanje, Polen en Finland het u nog niet hadden geleerd. Dit was nog maar een verdaamd projectiel, voor gans andere doeleinden gemaakt. Maar het mooiste is, dat dezelfde regeringen, die de „gevaren van de lucht” — zo noemt men het, maar het zijn de gevaren van de staat, kapitalisme en militarisme — organiseren, ons als onmondigen willen dwingen en africhten tot allerlei maatregelen, die ons er weer tegen zouden moeten beschermen!

EMMA GOLDMAN

Wij lezen in De Wapens Neder, dat de 70-jarige Emma Goldman in Canada met anderen zou zijn gearresteerd wegens het in gevaar brengen van de geest der recruta!

Nooit wordt er zo hard gelogen als vóór de verkiezingen, tijdens een oorlog en na een jachtpartij.
BISMARCK.

de zijn gehele leven bleef vasthouden aan de dialectiek van Hegel, met zijn reactionaire en autoritaire staatsleer, bleef Marx steeds heen en weer zweven tussen gezag en vrijheid. Om echter aan zijn innerlijk besef van de onverenigbaarheid van het socialisme met de staat enigszins tegemoet te komen, heeft hij de min of meer romantische opvatting van Friedrich Engels, omtrent het **vanzelf afsterven van de staat** in de socialistische maatschappij wellicht gaarne aanvaard. Het is in dit verband zeer belangrijk er hier op te wijzen, dat de in het vorige jaar gestorven eminente Marxistische theoreticus Max Adler, die niet op het standpunt van Hegel stond, maar op dat van het filosofisch criticisme van Kant, naar ik meen, **juist hierdoor** in zijn belangrijke boeken op het anti-staats-gezinde denken van Marx steeds bijzondere nadruk heeft gelegd.

De burgerlijk-reformistische leiders van de moderne sociaal-democratie zijn echter wel ver van deze revolutionaire beginselen van Karl Marx afgedwaald! Zij aanvaardden de monarchie, de kerk, het militarisme, kortom alle organen van het gezag en hebben een even grote angst voor het werkelijke socialisme der arbeiders en intellectuelen als de grote grondbezitters en de magnaten van het industriële- en bankkapitaal.

In de boeken van jonge sociaal-democratische theoretici, die geen werkelijke socialisten, maar slechts burgerlijke reformisten zijn, vinden wij dan ook al meer, dat het nationalisme door hen wordt aanvaard en verdedigd. Maar het nationalisme is, zoals wij zagen, onafscheidelijk verbonden aan het militarisme en de staat. En daarom kan het geen op vrijheid en vrede gebaseerde arbeidsgemeenschap verzekeren, maar slechts oorlog en oorlogsvoorbereiding brengen. Dientengevolge zijn de bedoelde schrijvers dan ook genoodzaakt, om in hun werken het militarisme met een „democratisch” manteltje te omhangen. En hun aangeboren of aangeleerde „staatsverering” leidt er hen toe, om een zeer ouderwetse en traditionele staatsopvat-

ting als volkomen „nieuwe staatsleer” te laten fungeren.

Tot dusverre hadden de socialisten een revolutionaire opvatting van de staat, die overeenkomstig de richting waartoe zij behoorden, of ontleend was aan de leer van Karl Marx, Friedrich Engels of andere theoretici van het Marxisme, of aan de leer van Michael Bakoenin, Peter Kropotkin of andere voorgangers van het sociaal-anarchisme. Terwijl de eerstgenoemden als sociaal-democraten of communisten streefden naar de verovering van de staat, streefden de laatsten als anarchisten naar zijn opheffing. En als revolutionaire socialisten gaven zij dezelfde sociaal-psychologische karakterisering van de staat. Want deze was voor hen beiden: „de politieke organisatie der bezittende en heersende klasse waardoor deze haar economische bevoorrechtiging en politieke heerschappij instandhoudt en verdedigt en ieder revolutionair verzet van de uitgebuite en onderdrukte massa voor haar zelfbevrijding door wettelijke dwang en wapengeweld verhindert.” In het tijdperk van het fascisme en de 2e wereldoorlog durft de burgerlijk-reformistische sociaal-democratie deze revolutionaire karakterisering van de staat „niet meer in overeenstemming met de werkelijkheid” te noemen! Maar waar komt die „splinternieuwe” staatsleer, die de burgerlijk-reformistische en nationalistische schrijvers van de moderne sociaal-democratie tegenover de revolutionaire staatsopvatting willen stellen, dan toch eigenlijk vandaan? Op deze vraag krijgen wij, zodra wij onze herinnering raadplegen, een zeer bevredigend antwoord. Want al dadelijk blijkt, dat de „nieuwe” staatsleer van de jonge sociaal-democratische reformisten en nationalistien heel wat ouder is, dan de „revolutionaire” van Marx en Bakoenin. Reeds in de 18e eeuw ontstond de leer van „de staat, waarin de wil van het gehele volk werkelijk is belichaamd en die daarom ook „goede wetten” voortbrengt.” Dit is echter niets anders dan de oude autoritaire-democratische staatsopvatting van Jean Jacques

Rousseau, volgens welke het individu zich absoluut moest onderwerpen aan de staat als verpersoonlijking der gemeenschap. Maar welke staatsregering uit het verleden of heden, al waren de ellende en slavernij van de massa des volks ook nog zo groot, heeft er ooit aan getwijfeld, dat zij werkelijk de wil van het gehele volk volbracht en dat haar wetten voortreffelijk waren?

In het laatste hoofdstuk van het 1e Deel van Rudolf Rockers hier door mij besproken werk „Nationalisme en Cultuur”, vinden wij juist een voortreffelijke kritiek op deze autoritaire-democratische staatsopvatting van Jean Jacques Rousseau, waarbij het individu volkomen opging in de staat en geen sprake kon zijn ook maar van de minste individuele vrijheid. Terecht noemt Rocker dan ook de staatsleer van Rousseau, zowel in haar theorie als in haar praktische gevolgen, reactionair. Maximiliaan Robespierre en Saint-Just, die fanatieke volgelingen van Rousseau waren, werden door zijn staatsleer geïnspireerd, om de dictatuur van de eerstgenoemde te stichten, waarop de grote Franse Revolutie aan het einde der 18e eeuw is doodgelopen. Rocker wijst er dan verder terecht op: hoe in het begin van de 19e eeuw en ook in haar verder verloop tot op onze dagen, allerlei dictatoriaal aangelegde personen, steunende op de leer van Rousseau over de op de volkswil gebaseerde gezagsstaat, **door het kunstmatig te voorschijn roepen van deze volkswil**, zich hebben weten meester te maken van het regeringsgezag. Van de eerste dezer dictators, Napoleon I, geeft Rocker ons dan in dit verband ook een psychologisch scherp-omlijnde karakterschets.

Ik heb deze uitvoerige bespreking van het algemene standpunt en de bijzondere opvattingen van het burgerlijke en sociaal-democratische nationalisme hier moeten laten voorafgaan, om onze lezers, die ook allen lezers van Rockers Nationalisme en Cultuur moeten worden, gemakkelijker zijn zeer oorspronkelijk en kritisch afwijzend standpunt tegenover het nationalisme te doen begrijpen. De

grote betekenis die het boek van onze eminente vriend voor de libertair-socialistische theorie en beweging heeft, is juist vooral gelegen in het feit, dat hier voor de eerste maal in een groot wetenschappelijk werk het nationalisme, waardoor wij allen worden bedreigd, van sociaal-anarchistisch standpunt wordt gecritiseerd. En juist door de libertair-socialistische beginselen eenvoudig en helder, maar consequent uiteen te zetten en hun waarheid uit de feiten der cultuur-historie, der sociale filosofie en psychologie te bewijzen, bestrijdt Rocker dwalingen in de theorie en fouten in de tactiek, die ook ons belemmeren. Maar het overtuigendste van alles is: dat onze vriend en medestrijder kan spreken als zoon van een volk, welks cultuur juist door het nationalisme aan de afgrond van de ondergang is gebracht!

Na de noodzakelijke behandeling van het burgerlijke en sociaal-democratische nationalisme, zal ik in het tweede en slot-gedeelte van mijn recensie, natuurlijk maar een beknopt overzicht kunnen geven van de belangrijke inhoud der hoofdstukken van Rockers levenswerk. Ik wil er hier echter nog met de meeste nadruk op wijzen, dat die kameralen, geestverwanten en belangstellenden, welke het boek van Rocker nog niet hebben gekocht, dit onverwijld moeten doen. Want laat ons vooral niet vergeten: dat wij alleen dan actief kunnen deelnemen aan de grote geestelijke en sociale bevrijdingsstrijd, die ons wacht, wanneer wij de duistere machten, welke ons onderdrukken en uitbuiten, wetenschappelijk hebben doorgrond, en als wij door onze studie en ervaring de juiste weg hebben leren kennen, die leidt naar het land van vrijheid en gerechtigheid!

B. REYNDORP

(Voor aanschaffing van het boek wende men zich tot het SAS. ter plaatse, en waar er geen is gevestigd tot het NSV.)

Redactie: Albert de Jong, Haarlem, Tel. 27205.

Administratie: M. Vlegaar, Houtrijkstraat 170^a, Amsterdam C, Postrekening 119609.

Secretaris Geschillencommissie: J. Cassa, Kortenaerstraat 13, Haarlem.

Advertentieprijs: 20 cent per regel; voor aangesloten of sympathiserende organisaties 7½ cent. Abonnementprijs: franco p.p. en bij vooruitbetaling f 0.75 per kwartaal.

Colportageprijs: 5 cent.

ADRESSEN NSV.

Secretarissen: Albert de Jong en P. Wiegman.

Kantoor en adres Secretariaat: Plantage Middenlaan 38, Amsterdam C., Tel. 50524.

Penningmeester: Otto Vonk, Joos de Moorstraat 17^a, Amsterdam West; Postrekening 119574.

Brochuredepouder: J. Donker, Lindelaan 45, Wormerveer; Postrekening 363772.

Landelijke Jeugdraad: Secretariaat: Plantage Middenlaan 38, Amsterdam C., J. Verel, Buitenhofstraat 38c, Rotterdam W., penningm., Postrekening 324180.

NSV, OFFICIEEL

ONS TIENDE CONGRES

RECTIFICATIE. Tot mijn spijt is in de beschrijvingsbrief voor ons tiende congres in De Syndicalist van de vorige week ten onrechte medegedeeld, dat Kleding L.F. geen inleider had opgegeven voor de bespreking over de collectieve contracten. Het heeft daartoe kam. O. Vonk aangezocht, die de uitnodiging aanvaard heeft. Voorts berichtte het Federatiebestuur van Kleding, dat de aanwijzing van een inleider voor het punt betreffende voor eigen rekende werkende personen zal volgen.

GEM. SYND. VERENIGING

ALMELO

Huishoudelijke vergadering van de afd. van de GSV. op Vrijdag 15 Maart ten huize van de secretaris, Beekstraat 13. Wij rekenen op een goede vergadering. **Het Bestuur.**

METAAL-NIJVERHEID

LANDELIJKE FEDERATIE

Het magere resultaat dat nu na maanden van onderhandelen uit de bus is gekomen, is naar onze mening een aanfluiting van alles wat recht en billijk is. Wij vragen ons dan ook af, hoe de samenwerkende metaalbewerksbonden met iets dergelijks ooit genoeg hebben kunnen nemen. Laat staan dat men dit een „succes“ van de macht en invloed van de organisaties kan noemen. De periodieke vergoeding van 5 uur per maand kan men toch moeilijk zien als een duurtetoeslag omdat ten eerste de grootte ervan en ten tweede de wijze van uitbetaling in geen enkel opzicht aan het idee van duurtetoeslag beantwoordt.

Er wordt op deze manier 2 pct. toeslag gegeven op een tijdstip van ongeveer 2 maanden valt nadat geconstateerd is dat over de toen afgelopen maand een stijging van ongeveer 10 pct. voor de voeding alleen en circa 7 pct. voor de totale kosten van het levensonderhoud een feit was. Drie maanden lang hebben de arbeiders dus ruim 7 pct. minstens méér moeten betalen voor alles wat zij nodig hadden en daarna krijgen ze 2 pct. toeslag uitbetaald. Duidelijk is dus dat wij over de gehele linie een loonsverlaging van 5 pct. minstens hebben ondergaan en wie weet hoeveel deze verlaging in de toekomst nog zal gaan bedragen.

Een andere kijk op het „succes“ van de samenwerkende metaalbewerksbonden kunnen wij niet krijgen en we stellen vast dat hieruit voor de zoveelste maal blijkt, hoe slecht deze organisaties in staat zijn de belangen van de arbeiders te verdedigen.

Over wat nu nog gedaan kan worden een volgende maal.

Op Zaterdag 9 Maart plakken wij de zegel op het 10de vakje van ons boekje.

Wie steeds op tijd en regelmatig betaalt, vervult niet alleen zijn plicht tegenover de organisatie, maar bespaart er zichzelf en ons een hoop onaangename dingen mee.

AMSTERDAM

Onze huishoudelijke vergadering van de maand Maart wordt gehouden op Vrijdag 15 Maart a.s. Houden de leden die avond dus vrij? Wie niet komt stelt zich vrijwillig buiten de beslissing over belangrijke dingen. Komt dus allen.

HENGEL

Filmavond. We willen nog even de aandacht vragen voor de filmavond op Zaterdag 16 Maart. Dit is nu een avond, waar al de leden met hun huisgenoten aanwezig moeten zijn. We hopen dan ook dat deze avond ten volle mag slagen.

TRANSPORTBEDRIJF

LANDELIJKE FEDERATIE

Het rijtjedenbesluit en het werkboekje. Wij lezen in de dagbladen:

De Hoge Raad heeft arrest gewezen in zake een beroep van het openbaar ministerie bij het kantongerecht, gewezen in een zaak van W. A. A., chauffeur te Arnhem, en T. H. H., exporteur aldaar. Eerstgenoemde was bij de exporteur in betrekking en was gedagvaard ter zake van het als bestuurder van een vrachtauto rijden op de openbare weg, zonder dat hij een werkboekje (art. 46 Rijtjedenbesluit) bij zich had.

De kantonrechter heeft ten aanzien van de tweede verdachte de dagvaarding nietig verklaard wegens onvolledigheid en de eerstgenoemde verdachte ontslagen van rechtsvervolgning. Hij overwoog, dat het bij zich hebben van een werkboekje niet uitmaakt een onderwerp, waaromtrent krachtens art. 1 der Rijtjedenwet 1936 de Kroon regelen mag stellen bij een algemene maatregel van bestuur. In

het bijzonder valt het bij zich hebben van een werkboekje niet onder het houden van een bepaalde administratie, waarvan in lid 2 van art. 1 der Rijtjedenwet sprake is, hetgeen, mede bij de wordingen van de wet, bestaat in het houden van aantekeningen en het bijhouden van het werkboekje, doch op zichzelf niet mede omvat het bij zich hebben van het boekje.

In zijn cassatiemiddel heeft het openbaar ministerie opgemerkt, dat de eerste verdachte toch van rechtsvervolgning had moeten worden ontslagen omdat niet hij, doch zijn werkgever strafbaar moet worden geacht.

Te dien aanzien heeft de Hoge Raad overwogen, dat, waar het ontslag van rechtsvervolgning toch zou moeten worden gehandhaafd, een verder onderzoek van het cassatiemiddel geen doel kan treffen. Wat de dagvaarding ten aanzien van verdachte H. aangaat, werd deze voldoende geoordeeld. Te dien aanzien werd het vonnis vernietigd en de zaak terugverwezen naar het kantongerecht te Arnhem, terwijl voor het overige het cassatiemiddel is vervorpen.

Wij menen goed te doen **bovenstaand arrest** van de Hoge Raad en meer nog het standpunt van genoemde kantonrechter ten opzichte van het werkboekje onder de aandacht van onze leden-chauffeurs te brengen. Wij hebben er al eerder op gewezen, dat het noodzakelijk is, dat de chauffeurs zelf de hand houden aan de bepalingen van het Rijtjedenbesluit, daar wij wel voorzagen dat door sommige werkgevers getracht zou worden, hun arbeiders onjuiste gegevens in het werkboekje te doen plaatsen op straffe van uit de gunst te geraken of erger. Voor de rotterdamse rechtbank is pas een taxi-ondernemer veroordeeld voor deze feiten, meermalen gepleegd. Dat evenwel een kantonrechter een oordeel zou vellen, dat de controle van het Rijtjedenbesluit geheel onmogelijk maakt, hadden wij niet verwacht. Wij zijn niet juridisch geschoold, maar wij menen te mogen vaststellen, dat de conclusie van deze kantonrechter geheel in strijd is met de letter en de geest van de Rijtjedenwet. Er wordt opgemerkt dat art. 1 lid 2: „niet mede omvat het bij zich hebben van het boekje“. Daarmede zijn wij het niets eens.

Art. 1 lid 2 van de Rijtjedenwet zegt het volgende: Een algemene maatregel van bestuur, als in het voorgaande lid bedoeld, kan tevens voorschriften betreffende het houden van een bepaalde administratie inhouden, welke door personen, op vte bepaalde krachtens dat lid van toepassing is, alsmede door degenen, bij wie personen, als in dat lid onder b bedoeld, in dienst zijn, in acht genomen moeten worden ter verzekering van de naleving van bij of krachtens deze wet vastgestelde voorschriften.

Eenvoudiger uitgedrukt wordt hier bepaald, dat een algemene maatregel van bestuur tevens voorschriften van een bepaalde administratie kan inhouden, ter verzekering van de naleving van bij deze wet vastgestelde voorschriften.

Een chauffeur verricht zijn werk niet binnenshuis, maar op de weg en als men verzekerd wil zijn van een goede naleving, dan kan het niet anders of de chauffeur moet het werkboekje gedurende zijn diensttijd bij zich dragen. Dit is ook de bedoeling van de wetgever, want art. 2 lid 1 van de Rijtjedenwet luidt:

Op de eerste vordering van de in artikel 8 bedoelde ambtenaren en beambten is de bestuurder van een motorrijtuig verplicht, het rijtuig te doen stilhouden en de bescheiden, welke hij ingevolge het bepaalde bij of krachtens een algemene maatregel van bestuur, als in artikel 1 bedoeld, bij zich moet hebben, alsmede de bewijzen, bedoeld in artikel 27, eerste lid, der Motor- en Rijwielwet, ter inzage te geven.

Ten overvloede bepaalt art. 46 van het Rijtjedenbesluit:

Een persoon, op wien de bepalingen van de paragrafen 1, 2, 3 of 4 van hoofdstuk III van toepassing zijn, (dat zijn bus-, taxi-, vracht- en overige bestuurders, L.S.) moet een werkboekje bij zich hebben, waarvan het model wordt vastgesteld door Onze Ministers van Sociale Zaken en van Waterstaat.

Wij geloven hiermede voldoende de onjuiste conclusie van de kantonrechter te hebben aangetoond. Aangezien de Hoge Raad de zaak van de werkgever terugverwezen heeft naar het kantongerecht te Arnhem, wachten wij belangstellend af welke nadere uitspraak zal volgen. L. S.

PLAATSELIJK NIEUWS

ALMELO

Cursusvergadering. Dinsdag 12 Maart spreekt voor de afdeling van de IAMV. G. Nabrink over het onderwerp: „Ook nu nog anti-militarisme.“ De vergadering wordt gehouden in het hotel Royal. Wij waken onze leden op, deze vergadering te bezoeken. Nu het schijnt alsof de gehele wereld in aanbidding verzonken ligt voor het geweld, moet het andere geluid, het anti-militarisme, zo luid mogelijk klinken.

Ledenvergadering. Het SAS. houdt op Zondag 17 Maart, des morgens half elf zijn ledenvergadering in het ANGOB.-huis, 2e Wierdensedwardsstr. 2. Besproken moeten worden de beschrijvingsbrief voor het aanstaande congres en de Mei-vergadering. Wij hebben de leden gedurende de wintermaanden niet vaak lastig gevallen met vergaderingen, laten nu alle leden hun belangstelling tonen.

ANTWERPEN

Met de bijbel in de hand, propageerde hij onder de soldaten van het 9e artillerie, waarbij men hem had ingedeeld: „Wie het zwaard opneemt, zal door het zwaard vergaan“ enz. Maar, tussen Jezus en de paus, tussen het Evangelie en het militair wetboek van een christelijk land is wel enig verschil! Deswege veroordeelde de krijgsraad deze dienstweigeraar, Mich. Alfons, alvast voor een jaar gevangenisstraf.

Voor hetzelfde krijgsgerecht kwamen nog gevallen van opstandigheid en meppen van een officier. Zullen onze soldaten dan nooit leren dat zij slechts te gehoorzamen hebben?

De dodelijke ongevallen in de mijnen waren een punt van bespreking in de Kamer van volksvertegenwoordiging op 13 Februari 1940. Men weet dat bij het laatste ongeval 26 arbeiders het leven verloren door verstikking. Delattre -- gewezen socialistisch minister -- gaf een uiteenzetting over de technische omstandigheden, waaruit blijkt dat de nodige voorschriften niet werden in acht genomen. Men deed zelfs lagen springen met dynamiet, terwijl de werklieden aan de arbeid waren! Twee zaken dringen zich op: 1e. Waar waren of zijn de inspecteurs, belast met het toezicht op de werkvoorwaarden? en 2e. Waarom is het parket niet opge-

treden? Hier is toch dood door misdaad, al zijn het dan „maar“ arbeiders? Delattre gaf op de eerste vraag een zeer onbevredigend antwoord: „De mijn-afgevaardigden kunnen niet altijd optreden; de afgevaardigden, beïast met het toezicht van de werkvoorwaarden zijn onvoldoende betaald, wat een gevaar daarstelt.“ Over wat wel en niet voldoende betaald is, willen wij niet twisten, maar wel staat vast, dat een toezichter toezicht moet houden, en zo hij dat niet doet, begaat hij een zeer ernstige fout, die het leven aan tientallen mensen kan kosten.

Zulke toezichters horen niet op die plaats. En dat heeft met een frank meer of minder loon niets te maken! Het niet optreden van het gerecht, moge velen verbazen, ons niet. Als er opgetreden moet worden tegen een mens die een haasje of een konijn geschoten heeft, zonder belasting te betalen, dan staat het kapitalistische gerechtsapparaat met al zijn geweld klaar om te veroordelen; maar hier, waar ook volgens Delattre niet de minste twijfel bestaat aan de verantwoordelijkheid van het mijnbestuur, waardoor arbeiders de dood vonden, hier is van een onderzoek en vervolging niets te zien, Klassegerecht? Och, de feiten zijn er toch van dezer dagen, toen mijnwerkers staakten, omdat zij geen half uur per dag wensten langer te werken, gezien er nog werklozen genoeg zijn; toen trad de justitie wel op! Politie was aanwezig en gendarmerie geconsigneerd. Dit gebeurt ondanks het feit dat er socialistische leiders noch de bestuurders der vakbonden leren de arbeiders te weigeren of zich te verzetten als zij niet voldoende beschermd worden tegen gevaarlijke arbeid, neen, het moeten gewillige schapen blijven, die werken en sterven voor het vaderland der kapitalisten, en vooral lui-teren naar de redevoeringen der heren. En toch zullen de mijnwerkers alleen door directe actie verbetering in eigen lot kunnen brengen.

In de kringloop der kapitalistische conjunctuur zitten de partij-socialisten gevangen, omdat hun partij een deel is geworden van het kapitalistische staatsapparaat. Zij werden gewaarschuwd, en de leiders weten het wel, maar voor hen is de eet-kwestie opgelost en de ethische kwestie is slechts materiaal voor hun politiek spel geworden. H.M. Braaisford verwittigde reeds in 1925:

De evolutionaire socialist, die nederzit en de majestueuze en onvermijdelijke loop des tijds bewondert, terwijl hij spreekt over „geleidelijkheid“ en overmaat van ijver misprijst, zou wel eens bij anderen het ongeduld en de wanhoop kunnen opwekken, die de gewelds-catastrofe, welke hij ducht, zou kunnen verhaasten.

Wij hebben geen eindeloze tijd voor het vervullen onze taak. Indien het ogenblik van de vuurproef ons moreel onvoorbereid zou vinden, dan zou ons falen niet slechts vertraging, doch ook rampspoed en reactie brengen.

En de heren leiders weten het best! Zij hebben immers de uitwerking gezien der evolutionaire theorieën hunner socialistische staatspropheten in het allenezaligmakende Mekka: Duitsland? Heremetijd, v/at een ineenstorting, wat een miserabel bankroet voor de profeten der geleidelijke staats-verovering! En toch gaan ze in andere landen nog verder om de arbeiders te leiden naar een andere catastrofe: de oorlog! Vastverbonden met het staatsapparaat der kapitalisten bewijzen zij hun hand- en spandiensten; zij roepen het volk niet op tot strijd ter verwezenlijking van het socialisme, neen, zij dwingen het volk mede zich te laten doden voor..... het vaderland en het bezit der kapitalisten. En als zij straks na bewezen diensten worden weggejaagd, zullen zij nog schaamteloos gevoer zijn om te klagen over onrecht! Trouw/ens, voor

Het geestelijk verval der parlementaire sociaal-democraten was reeds gewaarschuwd in 1893 door Domela Nieuwenhuis, tijdens het te Groningen gehouden congres der socialistische partij in Nederland. Toen reeds zei de „Oude“, aan het adres der voorstanders van het parlamentarisme: „Het is wel mogelijk, dat de parlementaire socialistische de naaste toekomst zullen hebben, maar daarom nog niet de toekomst. Gaan wij die weg op, dan worden de socialistische parlementairen langzamerhand een partij, die de afschaffing van het privaatsbezit alleen nog laat gelden als uithangbord. Ze zullen moeten worden staats-socialisten, want in het parlement kunnen zij niet anders dan werken binnen het raam der tegenwoordige grondwet en moeten zij dus komen tot steeds grotere uitbreiding der staatsmacht.“ Als een der vele voorbeelden, hoe juist de „Oude“ deze dingen voorzag, het volgende: Maandag 19 Februari 1940 opende de minister van arbeid, de sociaal-democraat Balthazar de nationale conferentie van werkgevers en werknemers. Hij wees er op, dat de tijden van tweespalt tussen arbeiders en patronen voorbij zijn, en dat de werklieden zich rekenschap geven, dat het patronaat niet alleen werkt voor dividenden, maar dat de zorgenlast van boven niet minder is dan bij het werkvolk. Ook omgekeerd begrijpen de bazen, dat een ordelijk georganiseerd proletariaat een element is van vooruitgang. Hij vergat hieraan toe te voegen: „Voor het kapitalisme!“ Juist, zover zijn de sociaal-parlementairen al afgezaakt dat zij de arbeidersbeweging willen demoraliseren tot een kudde gehoorzaam werke in dienst der kapitalisten. Herinneren deze marxisten zich nog de uitspraak van hun aartsvader Karl Marx: „Zij hebben niets te verliezen dan hun ketenen, maar een gehele wereld te winnen“?

AMSTERDAM

De Dageraad organiseert in Maart 1940 de volgende Zondagochtendlezingen in haar Geheerzaal Singel 299. Op 10 Maart: Sam de Wolf over Marx en Freud; op 17 Maart René de Lange over Sexualiteit en Nieuwe Cultuur; op 24 Maart: G. J. van Munster over De Oorlog, zijn natuurwetenschappelijkheid en zijn evolutionaire vergelijkelijkheid; op 31 Maart: Willem van Iependaal over „Achter de Horizon“. De lezingen vangen te half elf aan. Inlichtingen over kerk-afschieding enz. iedere Maandagavond 8—10 bij het bestuur, Singel 299.

DEN HAAG

Cursusvergadering. Meenden wij bij de eerste lezing van kam. Reyndorp dat het weer de oorzaak was van de slechte opkomst, ook de tweede lezing genoot maar matige belangstelling. Jammer genoeg, daar het onderwerp, „De tactiek van het libertaire socialisme“ onze leden toch moest interes-

seren! Reyndorp schetste de theorieën van de bezittende klasse en wees vervolgens op haar economische bevoorrechtiging en politieke heerschappij. Onze revolutionaire activiteit moet gericht zijn op „vrijheid en broederschap“. „Echter, dat wil niet zeggen, dat wij geweldloos zijn!“, aldus spreker. Hij lichtte dit toe in een korte beschouwing over de verdediging van de Spaanse Revolutie. Voorts behandelde Reyndorp de „verschillen en het karakter van de organisaties“. Er zijn organisaties, die enkel de politieke macht willen veroveren en de belangen van het stelsel verdedigen, waarvan de staat de politieke macht is. De organisaties moeten geboren zijn uit het volk en uit de arbeiders zelf. De coöperaties en productieve associaties zijn in wezen scheppingen van de arbeiders zelf. Het syndicalisme is niet alleen een economische organisatie, maar tevens een organisatie met politieke doeleinden. Spreker vestigt de aandacht op de raden-idee. De raden werken van beneden naar boven en zijn de ontkenning van iedere staatsorganisatie.

Ook het NAS. werd niet vergeten. Het NAS. voert een zelfstandige strijd buiten de staat om en toch zijn er politieke verschillen tussen NAS. en NSV., omdat in het eerste aanhangers zijn van het parlementarisme.

Sprekers ideaal is: dat NAS. en NSV. nog eens één grote economische organisatie zullen vormen, welke als een compacte massa zal staan tegenover de kapitalistische klasse.

Na een opwekking om onze activiteit te versterken en de propaganda voor het vrije socialisme voort te zetten, besloot kam. Reyndorp deze zeer belangrijke cursus.

In de discussie kwam naar voren, dat er principieel tegen het betoog van kam. Reyndorp niets viel in te brengen. Echter, de practijk der coöperaties en andere uit het volk geboren organisaties, werd door kam. Schoonlingen beëncritiseerd.

Rest ons nog kam. Reyndorp namens beide organisaties te bedanken voor zijn leerzame cursus.

De derde en laatste lezing vindt plaats op Dinsdag 12 Maart, des avonds 8 uur, eveneens in de Fisherstraat 46. Het onderwerp luidt: Overeenkomsten tussen Rocker en Oppenheimer. Wij waken leden en geestverwanten op deze laatste cursus bij te wonen en rekenen op velen!

Éénjarig bestaan van de Zangvereniging „Geluk door Vrijheid“. Op Zaterdag 16 Maart viert bovengenoemde vereniging haar éénjarig bestaan in het gebouw De Eendracht, Fisherstraat 46. Het gemengd koor staat onder leiding van Jos. van Leeuwen. Aan deze avond verleent de toneelvereniging „Vriendschap en Ontwikkeling“ haar medewerking; zij zal een toneelstuk opvoeren in drie bedrijven. Bezoekt allen deze feestavond van het zangkoor van het SAS. Aanvang 8 uur. **Corr.**

De vrouwelijke brigade voor het militarisme. Alhier heeft zich gevormd de HVVH. — haagse vereniging voor vrouwelijke vrijwillige hulp. Doel en betekenis nader aan te geven van deze semi-oorlogsorganisatie lijkt mij overbodig. Het zal niet alleen bij breien blijven! Werkelijk sociaal voelende vrouwen kunnen dit werk allerminst nuttig vinden en hun eer van vrouw en moeder komt in opstand tegen dit militaristische gedoe.

Woningnood. Het is weer het oude liedje in deze kapitalistische samenleving. Trouwens niet specifiek haags, maar in talrijke plaatsen van Nederland. Er is gebrek aan arbeiderswoningen.

Ja, woningen zijn er genoeg! Middenstandswoningen... Maar de huurprijzen van deze huizen kan Jan Proleet niet betaalm. Dus... blijf in je krotten, totdat er een betere tijd komt! Bovendien bestaat er bij het aanbesteden van deze arbeiderswoningen gevaar voor het particuliere bouwbedrijf. Terwille van de concurrentie en de kapitalistische winst in het bouwbedrijf, wachten de arbeiders op betere woningen. Hoe lang nog? **Corr.**

HAARLEM

Vrijdenkersvereniging De Dageraad. Maandag 18 Maart a.s. zal in de grote zaal van het gem. concertgebouw een openbaar debat worden gevoerd over de vraag of de godsdienst nog betekenis heeft voor deze tijd, waarbij de heren M. v. d. Brink, redacteur van De Vrijdenker, en ds. J. J. Buskes Jr., ger. predikant in H.V. te Rotterdam, over deze vraag van gedachten wisselen zullen. Kaarten verkrijgbaar: Kortenaerstraat 13, Slachthuisstraat 2.

ROTTERDAM

De internationale politieke toestand. Voor de Nieuw Spinozistische Kring spreekt Alb. de Jong op Woensdag 13 Maart over vorenstaand onderwerp. Aansporing tot het bezoeken van deze cursusvergadering lijkt ons overbodig. Het onderwerp is actueel en interessant genoeg om ons er mede bezig te houden. De bijeenkomst heeft plaats des avonds te uur in de kleine zaal van „Odeon“, Gouverneerstraat. Entree naar verkiezing.

VLAARDINGEN

Als wij elke dag het lijstje horen afroepen of in de bladen lezen van schepen, die op een mijn zijn gelopen of werden getorpedeerd, dan is er geen reden om bij een bijzonder geval stil te staan. Maar wanneer, als met de tankboot Den Haag, 26 slachtoffers vallen, van wie velen vlaardingse zee-lui zijn, waaronder verschillende, die men persoonlijk kent, dan voelt men toch erger, hoe zo'n ramp rouw en verdriet in de gezinnen brengt. Het treft te meer, omdat men weet, dat het anders zou kunnen als de arbeidersbeweging wat meer op de anti-militaristische actie was ingesteld. Er rust wel een zware verantwoordelijkheid op degenen, die de anti-militaristische actie hebben afgewezen. Aan miljoenen onschuldige medemensen wordt het feit gewroken, dat de arbeidersbeweging met de algemene werkstaking tegen de oorlog niet meer ernst heeft gemaakt! Als in het geval als met de tankboot Den Haag, waarbij naar ik meen een 13-tal Vlaardingse zijn betrokken, de arbeidersbeweging geen protest aantekent, zodat althans een begin gemaakt wordt met internationaal verzet, wat baat het dan als wij ons alleen maar blijven beklagen? Wij van onze kant houden vol! Wij blijven overtuigd, dat eindelijk de volkeren hun taak tegenover zichzelf, tegenover de vrouwen en tegenover de kinderen zullen begrijpen. **W. ANGENENT**